

Oponentský posudek bakalářské práce

Jméno studenta: Ondřej Hrách

Název práce: **Komentovaný překlad: José Luis Díaz: *CIENCIA Y ARTE: LA INTELIGENCIA DE LAS MUSAS***

Vedoucí práce: prof. PhDr. Jana Králová, CSc.

Oponent: PhDr. Anežka Charvátová

Části hodnocení	Počet bodů
A (1-5) ¹ Porozumění, významová správnost, přesnost a úplnost, koherence v překladu	2
B (1-5) ² Stylistická vhodnost: adekvátnost překladatelských řešení vůči originálu a funkci překladu, koheze, AČV	2
C (1-5) ² Technická stránka celé práce: Gramatika, pravopis Interpunkce, překlepy Převod dat a jmen Bibliografické citace, poznámky pod čarou	1
D (1-5) ¹ Překladatelská analýza (aplikace teoretických vědomostí v rozboru a v překladu textu – souvztažnost komentáře a překladu) Argumentace a struktura komentáře včetně míry a vhodnosti příkladů řešení	1
E (1-5) ² Teoretická podloženost komentáře (kontrastivní lingvistika, translatologie) Zvládnutí tematiky textu a její reflexe ve výchozím a cílovém kulturním prostředí	1
Body celkem	7

O. Hrách si zvolil velmi těžký překlad, k němuž přistoupil pečlivě a erudovaně. Obtížnost překladu spočívala jednak v žánru – esej je nejnáročnější překladatelskou disciplínou, neboť vyžaduje schopnosti odborné i umělecké, jednak v terminologii, odkazující na filozofii, umění i exaktní vědy. S žánrem se Hrách vyrovnal velmi dobře, jeho čeština je čtivá, srozumitelná, netrpí kostrbatostí, dostatečně odborná i lahodná. Na několika místech bych mu vytkla, že až příliš dovysvětluje či rozvolňuje originál, čímž sice dosahuje srozumitelnosti a čtivosti, ale na úkor významové přesnosti. Mou druhou výhradou jsou některé nepřesné termíny a občasné významové posuny. Naopak s velkým uspokojením kvituji kultivovanou bezchybnou češtinu, absenci překlepů a výtečně zpracovaný komentář.

Terminologie, významové posuny: výraz „representación“: v kontextu psaní o umění nelze přeložit jako odraz (to by bylo šp. reflejo), nýbrž jako obraz, zobrazení (str. 10, pak znovu v komentáři na str. 40: „Se dice que arte es representación. No necesariamente imitación de lo sensible, sino representación de lo esencial.“ „Říká se, že umění odráží realitu. Nejde nutně o imitaci reality, nýbrž o vystižení její podstaty.“ Slovo representación neznamena odraz, „sensible“ odkazuje na „smysly vnímatelné“, to v češtině zmizelo. Celou pasáž bych navrhla přeložit takto: „Říká se, že umění zobrazuje. Nejde nutně o nápodobu toho, co je vnímatelné smysly, ale o zobrazení toho, co tvoří podstatu.“

Str. 15: výraz „pliegue“ odkazuje na studii Gillesse Deleuze o baroku (Gilles Deleuze, *Le Pli: Leibniz et le baroque*, Paris 1988, šp. 1989, *El Pliegue*, čes. *Záhyb, L. a baroko*, 2014, přel. Marie Caruccio Caporale: „El barroco curva y recurva los pliegues, los lleva hasta el infinito, pliegue sobre pliegue, pliegue según pliegue. El rasgo del barroco es el pliegue que va hasta el infinito.“). Větu „Por ejemplo, la ciencia barroca estaría representada por Pascal, Descartes, Newton y Leibniz, en la que priva, como es característico del estilo, una abigarrada geometría de pliegues cognoscitivos“ Hrách překládá: „Mohla by jí být barokní věda, zastoupená Pascalem, Descartesem, Newtonem a Leibnizem, která se snažila, typicky pro danou dobu, zbavovat všudypřítomnou geometrii zkreslenosti individuálního poznání.“ Sloveso „privar“ neznamena jen „zbavit“, ale i „mít rád“, „dávat přednost“; větu bych se zachováním příznačného termínu „pliegue“ (z fr. „pli“, do češtiny se překládá jako „záhyb“) a s ponecháním jmen v prvním pádě přeložila takto: „Například barokní vědu by reprezentoval Pascal, Descartes, Newton a Leibniz a jako stylistická charakteristika v ní převažuje spleť geometrie záhybů poznání.“

„Melodía aleatoria“ je spíš „náhodná“ melodie než neuspořádaná (str. 15, 47), další drobné významové posuny vyznačené v textu.

Přidávání: str. 14 – „zaplnil by etickou mezeru ve využívání pokrokových objevů“ – v orig. „descubrimientos“ bez přívlastku – proč dodávat „pokrokových“?

„společné průsečíky“ (str. 14) – průsečík je vždy společný

Str. 16 ... „jejichž vibrace pak způsobuje činnost hráče“ – pak je tady zbytečná vycpávka, navíc z této formulace není jasné, co je předmět a co podmět.

Přidání rybníka do metafory (str. 49) se mi zdá zbytečné – vychází asi z chybné interpretace slova „hoguera“ jako „ohniště“, když přitom znamená i oheň. Metaforu lze klidně přeložit přesně „s různými plameny poznání, které se mísí v mírném, hřejivém ohni“ (con las diversas flamas del conocimiento mezcladas en una hoguera suave y cálida) – rybník se tam vůbec nehodí, podobný zásah se mi zdá už nad překladatelskou kompetenci. (OH: „a taktéž s různými druhy poznání, prolínajícími se jako hřejivé plameny v ohništi na břehu rybníka.“) Navzdory těmto a několika dalším drobným výhradám vyznačeným v textu, které můžeme probrat při obhajobě, považuji tuto práci za vynikající a navrhuji ji hodnotit jako výbornou.